

УДК 37.014:004

Глушко О. З.

*к.п.н., науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки,
Інститут педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна*

Розвиток цифрових компетентностей в учнівської молоді як ключовий пріоритет стратегії розвитку освіти в ЄС

Сьогодні та в найближчому майбутньому цифровізація, штучний інтелект є одними із головних драйверів розвитку освіти. Використання цифрових засобів і технологій в освіті є ключовою тенденцією розвитку європейського освітнього простору сучасного світу. Європейським Союзом за останні роки було прийнято цілу низку стратегічних документів щодо цифровізації освітньої сфери (Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя (2018) (A European Reference Framework on Key Competences for Lifelong Learning); План дій з цифрової освіти (2021–2027) (2020), (The Digital Education Action Plan (2021–2027); Цифровий компас: європейський шлях до цифрового десятиліття (2021) (Digital Compass: the European way for the Digital Decade); Європейська рамка цифрової компетентності для громадян (2022) (The Digital Competence Framework for Citizens – DigComp 2.2). З огляду на сучасні виклики, на основі уроків, отриманих під час пандемії COVID-19, цифрові навички й компетентності набули актуального значення як для вчителів, так й для учнів у контексті змішаного та дистанційного навчання.

Цифрова компетентність була включена Європейською комісією (2006) як одна з ключових компетентностей для навчання впродовж життя. В свою чергу, компетентності являють собою комбінацію знань, навичок, цінностей і ставлень. Після оновлення Рекомендацій Ради Європейського Союзу щодо восьми ключових компетентностей для навчання впродовж життя (2018), поняття «цифрової компетентності» (Digital competence) слід розуміти як здатність людини використовувати цифрові технології «впевнено, критично, відповідально» у всіх сферах життя [1].

У документі Цифровий компас: європейський шлях до цифрового

десятиліття (2021) (Digital Compass: the European way for the Digital Decade, Brussels, 2021) були викладені цифрові амбіції ЄС на 2030 р., майбутній шлях щодо цифрової трансформації ЄС, створення системи моніторингу та окреслені ключові віхи та засоби досягнення цих амбіцій. Особливий акцент зроблений на розвитку європейських хмарних технологій, розвиткові штучного інтелекту, сприянню широкому застосуванню цифрових технологій і навичок у суспільному житті. Крім того, на думку авторів і розробників, важливим є рівний доступ до освіти, що дозволяє набути базових цифрових навичок для всіх громадян ЄС [2].

В умовах реформування європейської шкільної освіти саме компетентнісна парадигма формує інноваційний погляд на освіту. У зв'язку з цим, роль освіти у набутті та розвитку відповідних навичок і компетентностей (в тому числі і цифрових), виходить на новий рівень. Одним із пріоритетів освітньої політики в країнах ЄС є посилення ключових компетентностей шляхом адаптації навчальних планів/програм навчання та нормативних актів відповідно до швидких змін на ринку праці та запитам суспільства. Більшість європейських країн мають певну національну стратегію, пов'язану з цифровою компетентністю і розвитком цифрових навичок у громадян. Наразі, володіння цифровими навичками громадянами є необхідною умовою для ефективного використання технологій штучного інтелекту.

Стрімке зростання використання цифрових пристроїв та Інтернету з одночасним підвищенням якості освіти показує, що освіта має ключове значення для впровадження цифрових технологій у суспільне життя, сприяє розвитку інновацій. Однак, цифровізація не є самоціллю, вона повинна служити суспільству та індивіду, зокрема з точки зору європейських цінностей і прав людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning, 22 May 2018. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/297a33c8-a1f3-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en> [Accessed 19 March 2023].
2. Digital Education Action Plan (2021–2027). European Commission. 2021. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan> [Accessed 31 March 2023].